

EGZAMIN EKSTERNISTYCZNY Z GEOGRAFII Z ZAKRESU LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO DLA DOROSŁYCH

WSKAZÓWKI DLA ZDAJĄCYCH

Egzamin eksternistyczny z geografii z zakresu liceum ogólnokształcącego jest egzaminem pisemnym. Wszyscy zdający otrzymują w określonym dniu, o wskazanej godzinie identyczny arkusz egzaminacyjny, zawierający zadania testowe różnego typu i różnej trudności. Ich rozwiązanie pozwala ocenić poziom wiadomości i umiejętności określonych w *Standardach wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminu eksternistycznego z geografii z zakresu liceum ogólnokształcącego dla dorosłych*.

Przed przystąpieniem do nauki należy koniecznie zapoznać się z opublikowanym na stronie Centralnej Komisji Egzaminacyjnej *Informatorem o egzaminie eksternistycznym. Geografia. Liceum ogólnokształcące*, w którym znajdują się przydatne informacje, a w szczególności ww. standardy wymagań egzaminacyjnych z komentarzem w postaci uszczegółowionych wymagań (dokładny zakres wiadomości i umiejętności niezbędnych do opanowania), opis egzaminu, opis arkuszy egzaminacyjnych, przykładowy arkusz egzaminacyjny.

Typy zadań występujących w arkuszach egzaminacyjnych z geografii

Rodzaj	Forma	Uwagi
Zadania otwarte (wymagają samodzielnego sformułowania odpowiedzi)	Krótkiej odpowiedzi	Rozwiązując zadanie, należy udzielić zwięzłej odpowiedzi w postaci jednego lub kilku wyrazów, zdań, liczb, prostych obliczeń, rysunku lub schematu. W poleceniu pojawiają się terminy określające czynności, np. <i>wymień, porównaj, wyjaśnij, uzasadnij, oblicz, narysuj</i> , jak również wymagania ilościowe, np. <i>wymień trzy przyczyny, podaj dwa argumenty</i> . Jeżeli w poleceniu do zadania jest sformułowanie <i>zapisz obliczenia</i> , należy się do tego polecenia bezwzględnie zastosować, gdyż jest to warunek uzyskania odpowiedniej liczby punktów za zadanie.
	Z luką	Rozwiązanie zadania polega na wstawieniu w wyznaczone miejsca odpowiednich wyrazów lub liczb tak, aby uzupełnione zdanie było prawidłowe.

Zadania zamknięte (wymagają wybrania prawidłowej odpowiedzi spośród kilku propozycji)	Na dobieranie	Rozwiązanie zadania polega na <ul style="list-style-type: none"> ▪ stworzeniu par elementów wybieranych z dwóch zbiorów (przyporządkowanie), ▪ grupowaniu elementów (klasyfikowanie), ▪ porządkowaniu haseł według określonego w poleceniu kryterium.
	Wielokrotnego wyboru	W rozwiązaniu należy wskazać (np. podkreślić) jedną lub więcej poprawnych odpowiedzi, wybierając spośród podanych możliwości. Czasem zadanie polega na wybraniu najlepszej odpowiedzi z kilku prawidłowych lub wyodrębnieniu błędnej odpowiedzi spośród prawidłowych. Polecenia należy więc czytać bardzo uważnie.
	Prawda - fałsz	Rozwiązanie zadania polega na podjęciu decyzji, czy stwierdzenie jest prawdziwe, czy fałszywe. Należy używać wyłącznie oznaczeń podanych w poleceniu, np. P – dla stwierdzeń prawdziwych, F – dla fałszywych.

Większość zadań testowych składa się z trzech następujących po sobie części:

1. krótkiego (często jedno- lub dwuzdanowego) wprowadzenia, przedstawiającego sytuację, której dotyczy zadanie;
2. materiału źródłowego w formie rysunku, fotografii, mapy, tabel z danymi statystycznymi, wykresu itp.;
3. polecenia wskazującego bezpośrednio na czynność, którą należy wykonać.

Wszystkie wymienione części są integralnymi składnikami zadania, zawierającymi niezbędne informacje, dlatego należy się z nimi zapoznać równie dokładnie. Pobieżne przeczytanie wprowadzenia do zadania, co jest częstym błędem zdających, może skutkować niezrozumieniem polecenia.

Zasady oceniania zadań egzaminacyjnych

- Rozwiązania poszczególnych zadań oceniane są na podstawie szczegółowych kryteriów oceniania jednolitych w całym kraju.
- Model odpowiedzi uwzględnia zakres merytoryczny odpowiedzi, ale nie jest ścisłym wzorcem sformułowań (wyjątkiem są odpowiedzi do zadań zamkniętych). Oznacza to, że odpowiedź może być przez zdającego zapisana inaczej niż w modelu, pod warunkiem, że jest poprawna merytorycznie.

- Za zadania zamknięte, w których udzielono więcej odpowiedzi niż to wynika z polecenia, przyznaje się 0 pkt.
- Za zadania otwarte, za które można przyznać tylko 1 punkt, punkt ten przyznaje się tylko za odpowiedź w pełni poprawną.
- Jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech, itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu otwartym, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (licząc od pierwszej), o ilu mówi polecenie.
- Jeśli podane w odpowiedzi informacje (w tym dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o zupełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi lub zawierają błąd merytoryczny, odpowiedź taką ocenia się na 0 punktów.
- Ocenianiu podlegają tylko te fragmenty pracy, które dotyczą polecenia. Komentarze, nawet poprawne, wykraczające poza zakres polecenia nie podlegają ocenianiu.
- W zadaniach wymagających obliczeń sprawdzany jest nie tylko wynik, ale również wszystkie obliczenia, jeśli w poleceniu zawarto konieczność ich zapisania.
- Zapisy w brudnopisie nie są oceniane.

Wskazówki dla zdających egzamin

Przed egzaminem

- dokładnie przeanalizuj wymagania egzaminacyjne (wiadomości i umiejętności) zawarte w *Informatorze o egzaminie eksternistycznym* zamieszczonym na stronie Centralnej Komisji Egzaminacyjnej,
- przygotowując się do egzaminu, korzystaj z różnych źródeł informacji: podręczników, atlasów, codziennej prasy, programów TV i innych mediów,
- rozwiązuj jak najwięcej zadań testowych (możesz korzystać ze zbiorów dla maturzystów, zeszytów ćwiczeń, edukacyjnych stron internetowych),
- zapoznaj się z przykładami typowych zadań i uwagami zamieszczonymi w opracowaniu *Zadania_geografia*.

W trakcie egzaminu

- uważnie przeczytaj instrukcję znajdującą się na pierwszej stronie arkusza egzaminacyjnego, bo zawiera bardzo istotne informacje,

- dokładnie i do końca czytaj polecenia do zadań. Wiele błędnych odpowiedzi wynika z pośpiechu. Szczególną uwagę zwracaj na czasowniki operacyjne, określające co masz zrobić, np. wymień, oblicz, oceń, porównaj, sformułuj wniosek,
- udzielaj odpowiedzi zgodnie z poleceniem, nie trać czasu na dodatkowe przykłady czy wyjaśnienia – i tak nie są punktowane,
- staraj się precyzyjnie formułować zdania, używaj terminologii geograficznej, a nie zwrotów potocznych, np. *rzeka meandruje* zamiast *rzeka zakręca*; *gleba* zamiast *ziemia*,
- pisz czytelnie i starannie, bo fragmenty niemożliwe do odczytania obniżą punktację zadania.